

DELAVSKI ŽELEZARJI

CELJE, 30. septembra 1960
Leto X, štev. 39
**GLASO SOCIALISTICNE ZVEZE
DELOVNEGA LJUDSTVA
OKRAJA CELJE**
LIST IZDAJA IN TISKA
CASOPISNO PODJETJE
•CELJSKI TISK•
DIREKTOR IVAN MELIK-GOJMR
UREJUJE UREDNISKI ODSOR
ODGOVORNI UREDNIK
TONE MASLO

Titove besede

so odjeknile v srcu
vseh ljudi, ki si
žele mir

Sedanje petnajsto redno zasedanje Generalne skupščine Združenih narodov predstavlja največji povojni sestanek najdogovornnejših državnikov sodobnega sveta.

Za govorniškim odrrom svečane dvorane v Manhattanu, v kateri bo Generalna skupščina zasedala do 17. decembra, se bodo čule besede predstavnikov v vseh zemeljepisnih dolžin in širin, ljudi vseh barv in ras, besede, ki bodo izražale najrazličnejše potrebe in izpolile najbolj komplikirane probleme ter želje sodobnega sveta.

Eden med prvimi govorniki, ki je povzel besedo kot tolmač in eminentni graditelj vsebinsko najkonstruktivnejše politike, ki svetu odpira pot v tako želeni dolgotrajni mir, je bil naš predstavnik Tito. Njegov govor je nastel na največji odmev v svetu ter je bil povsod široko komentiran kot izraz velike državniške modrosti.

Zakaj?

Predvsem zato, ker so bile Titove besede dostojuščene in globoke, ker so pomenile objektivno tolmačenje najosnovnejših in najtežjih problemov današnjega sveta. Njegove besede so odjeknile kot izraz globokega razumevanja osnovnih težav, ki tarejo male in sromašne dežele, ter so široko po vsej svetu navdihnil optimistično preprčanje, da sodobno dobroštvo more in mora najti izvod iz slepe ulice, v kateri se nahaja.

Tito je govoril v imenu svoje dede, vendar je bil njegov govor po svoji vsebinski hkrati glas neodvisnih, blokovsko neangažiranih in malih nacij, za katere je vrhunski cilj vsega mednarodnega dogajanja mir in njihov razvoj v miru. Zato je najvišji predstavnik Jugoslavije poudaril, da je miroljubna aktivna koeksistensa nujna med državami in družbenimi sistemmi, če človeštvo ne želi, da ga zopet potepta vojna, ki bi bila bolj katastrofalna kot katera koli vojna prej.

Predstavnik Tito je opozoril na številne vzroke krize: reševanje problemov s pozicijo sile, prebujanje militarizma v Zapadni Nemčiji, razne varante kolonializma, tujje vmesovanje v Kongu, primer Kube, dogodki v Laosu, petletna vojna v Alžiru, že med razviti in nerazviti državami, tekma v oborožitvi itd. Hkrati z vzroki krize je nakazal tudi pozitivne niti vseh teh težav. Med drugim je vzkliknil tovarš Tito s vetrovne govorne tribune: »Nikdar po vojni ni bilo človeštvo v takšni negotovosti kot danes... vendar vojna ni neizbežna«. In dalje: »O usodi sveta ne sme odločati le nekoliko držav... temveč velike in male sile skupaj.«

Izčrpana in objektivna analiza problemov, ki danes tarejo svet, in Titovi predlogi, kako bi se ti problemi najučinkoviteje rešili, so napolnili stolpe načrte načrte na svetu ter odjeknili v srcah vseh ljudi, ki si žele miru in mire, svoboden razvoj.

Odkritje spomenika

V nedeljo dopoldne bodo odkriti spominsko ploščo padlemu narodnemu heroju Lojetu Hohkrautu na Dornikom domačini v Bukovici nad Laškim. V tej hiši je Lojze Hohkraut ilegalno delal od maja 1941. leta kot sekretar partizanskega komiteja za zasavske rudnike in okolico. Tu je imel varno zavetišče in tu so ga obiskovali njegovi najozoji sodelavci iz zasavskih revirjev, kjer jim je dajal navodila za akcije.

Osnovna organizacija Zvezde borcev v Sedražu vabi na to spominsko slovesnost vse domačine, ki posebej pa bivše borce in aktiviste, ki so v času narodnoosvobodilne borbe delovali na tem področju.

VELIKO SLAVJE V ŠTORAH

▼ NEDELJO SO ŠTORSKI ŽELEZARJI SLAVILI 10-LETNICO DELAVSKEGA SAMOUPRAVLJANJA. — SVEČANA SEJA DELAVSKEGA SVETA. — MNOŽIČNO ZBOROVANJE IN ŠPORTNI NASTOP NA NOVO ZGRAJENEM ŠPORTNEM STADIONU

V nedeljo je praznoval delovni kolektiv železarne Stora 10-letnico delavskega samoupravljanja.

Sportne in kulturne prireditve so se vrstile sicer ves pretekli teden, vendar je pomenila nedeljska proslava veliko manifestacijo zvesti, dela in uspehov štorskih železarjev in prebivalcev Stora.

Tega slavlja so se udeležili tudi številni gostje. Med njimi smo opazili tudi tajnika republiškega odbora sindikata rudarske, metalurške in kemične industrije tov. Vlada Črennika, zastopnike političnih in oblastnih forumov iz celjskega okraja in občine tov. Štorega Cvetka Pelka, Jožeta Jošta, Staneta Štoljarija, Franca Rupreta, Toneta Skoka, in Ivana Bevca. Štorski železarjem je prišel čestitati k njihovim uspehom še za-

stopnik celjske garnizije major Fajdiga ter zastopniki jesenske železarne.

Ze zgodaj zjutraj je železarnska godba na pihala zbudila Storjane, ki so se proslave v velikem številu udeležili. Store so bile praznično odete, saj so povod v tovarni in naselju vihrale zastave. Ta dan je bilo tudi vreme železarjem naklonjeno, kajti že v zgodnjih dopoldanskih urah so se razpršili oblaiki in jesensko sonce je prijetno grelo zbrane mnogice na novem športnem stadionu, kjer so z zanimanjem in do kraja sledili športnih igrum.

Slovesnost so pričeli s svečanim zasedanjem delavskega sveta, na katerem je sedanj predstavnik Viktor Opaka orisal prehodno pot, uspehe in težave or-

ganov delavskoga upravljanja za dobo desetih let. Posebno prisrčen prizor je bil, ko so štorski in kompoljski pionirji čestitali železarjem k doseženim uspehom in jim zaželegli še veliko zmag v podjetju in pri urejevanju komunalnih problemov, ki jih v Storah nikoli ne manjka. Ob tej priliki so obdarili s šopki cvetja vse do sedanje predstavnike delavskih svetov, ki so bili v častnem predsedstvu. Predstavnik sindikalne podružnice Jože Lončarič pa jim je v znak priznanja podelil praktična darila.

Na svečani seji je kolektivu k uspehom čestital tudi predstavnik JLA major Fajdiga, zastopnik jesenske železarne ter predstavnik celjske občine Franc Rupret, ki je med drugim poudaril, da je bil kolektiv železarne Store eden prvih v svetih primer, ki je poleg velikih proizvodnih uspehov začel orati ledino tudi na drugih področjih izven tovarne, predvsem pri raznih komunalnih in družbenih problemih. V tem pogledu, je dejal tovarš Rupret, so štorski železarji položili izpit in ni bojazni, da bo tudi v bodočem kolektiv stopal v korak napredkom, ki ga terja živiljenje in naš sistem socialistične demokracije.

Po slavnostni seji je krenila dolga povorka na novo zgrajeni športni stadion na Lipi. Tu je zbrani množici in številnim gostom zopet spregovoril predstavnik delavskega sveta o delu in uspehih, ki so jih v železarni in izven nje dosegli ter se zahvalili za pomoč republiškim, okrajinim in občinskim forumom, ki so kazali vredno veliko razumevanje za probleme štorskih železarjev. Za njim je predstavnik odbora za organizacijo prostovoljnega dela tov. Andrej Svetek govoril o uspehih, ki so jih dosegli pri prostovoljnem delu. Ob tej priliki je predal svojemu namenu enega največjih objektov, ki so ga s prostovoljnem delom zgradili — športni stadion. Le-tega je prevezel v upravljanje predstavnik komisije za rekreacijo pri sindikalni podružnici Franc Rozman.

Za zaključek svečanosti pa so športniki in telovadec iz celjskega okraja ter lahkoatleti Kladičarja iz Celja s svojim nastopom navdušili gledalce ter pokazali, da se z voljo in vztrajnim delom dajo dosegli tudi na telesnovzgojem področju lepi uspehi. Mladine, ki se navdušuje nad športom, je tudi v Storah dovolj in vse kaže, da bo stadion koristno služil svojemu namenu. —ma—

Dva posnetka iz Stor — prizor s slavnostnega zasedanja delavskoga sveta štorskih železarjev ter pogled na množico ljudi med zborovanjem na novem športnem stadionu na Lipi

Z občnega zbra Okrajne zadružne zveze v Celju

Uspeh prinaša nove naloge

V torek je bila v Celju 9. redna letna skupščina Okrajne zadružne zveze Celje. Razen 130 delegatov so se skupščine udeležili predstavnik Glavne zadružne zveze LRS Maks Krmelj, sekretar Okrajnega komiteja ZKS Celje Franc Simonič, podpredsednik OLO Celje Miran Cvenik in mnogi drugi ugledni gostje. Občnega zbra so se udeležili tudi predstavniki občinskih ljudskih odborov iz celjskega okraja.

Po uvodnem delu občnega zbra je govoril predstavnik celjske zadružne zveze Franc Lubej. Za njegovo izvajanje so značilni trije elementi — krepitev zadružnega kmetijstva, sedanje in naloge za naslednje leto ter kot zadnje reorganizacija v zadružništvu.

Tovarš Lubej je poudaril, da so se v preteklem obdobju zadružne močno utrdile, organi upravljanja pa so posvetili v zadnjem času vso pozornost kmetijski proizvodnji. To je bila hkrati tudi prva in najvažnejša naloga zveze,

saj je bilo jasno, da lahko le krepka zadružna izpolni vse naloge, ki pred njo stojijo. Posledica tega poglobljenega dela je očitna.

Osnova organizacija Zvezde borcev v Sedražu vabi na to spominsko slovesnost vse domačine, ki posebej pa bivše borce in aktiviste, ki so v času narodnoosvobodilne borbe delovali na tem področju.

Vas se je tesno približala kmetijski zadružni, vas je v zadružno dobla zaupanje.

Predstavnik OZZ je hkrati grajal tudi nekatere negativne pojave, ki se tu in tam kažejo — namreč, da se skupščini in napredni interesu zapostavljajo zaradi osebnih interesov. Proti tem pojavorom se bodo moralni v prihodnjem obdobju zadružni svet odločno bojiti, zelo pomembna pa bo tudi vloga delovnega kolektiva zadruge.

V preteklem obdobju se je bistveno povečala poraba umetnih gnojil v celjskem okraju. Samo lani so zadružni porabili kar 40% več gnojil kot pred letom. Zanimivo pa je ugotoviti, da pri porabi umetnih gnojil obstaja veliko nesporazmerje med posameznimi občinami. To je delno upravičljivo, vendar ne v takih razlikah. Saj na primer znaša povprečna poraba umetnih gnojil v žalski občini preko 570 kilogramov na hektar, v laški občini pa le okoli 60 kilogramov na hektar.

Zanimivo je tudi ugotovitev kako se je povečal promet kmetijskih zadruž. Povečanje znaša okoli 8 odstotkov. In sicer klub M. B.

VРЕМЕ В НАСЛЕДНИХ ДНЕХ

Pretežno deževno in hladno vreme, nizko po gorah sneg. — Okrog 5. oktobra približno 3 dni zboljšanje, nato zopet dež.

PRED TEDNOM OTROKA

Strnimo prizadevanja za srečo mladega rodu

Teden otroka praznujemo vsako leto v prvem tednu meseca oktobra z namenom, da analiziramo prizadevanja in uspehe vseh družbenih sil na področju varstva otroka in mladine, da z javnimi razpravami o teh vprašanjih vplivamo na nadaljnji razvoj socialističnih odnosov med ljudmi ter skladnost z materialnimi pogoji, ki jih ustvarja naš gospodarski razvoj, omogočimo čim večji napredek na področju varstva in vzgoje otrok.

Letošnji teden otroka praznujemo od 3. do 10. oktobra, mednarodni dan otrok pa 3. oktobra. Svetovna zveza za zaščito otrok je predlagala, da se naj letos praznovanje vrši pod gesлом — od duševnega in telesnega zdravja otrok danes, je odvisna harmonija med ljudmi jutri.

Letošnji teden otroka praznujemo v obdobju velikih uspehov, ki smo jih dosegli na gospodarskem področju, v obdobju, ko v naših mestih in vseh, v naših komunah, množičnih organizacijah in stanovanjskih skupnosti v praksi uresničujejo smernice V. kongresa SZDL Jugoslavije in ko v naših podjetjih in občinah sestavljajo smernice za petletni perspektivni plan.

V teh ugodnih pogojih našega razvoja in razgibanje družbeni dejavnosti naj dobijo naloge v zvezi z varstvom in vzgojo otrok vidno mesto in širši pomen, da bodo uspehi večji kot smo jih na tem področju dosegli doslej. Za razvijanje varstva in izboljšanje vzgoje otrok je izdelala Okrajna zveza prijateljev mladine v Celju ob letosnjem tednu otroka obsežen okvirni program dela. Ta program naj bi v občinah prilagodili prilikam in potrebam ter seveda tudi materialnim možnostim. Poudariti je treba, da bi naj aktivnost pri reševanju problemov varstva otrok ne bila omejena le za čas tedna otroka; ta aktivnost mora biti stalna in živa preko vsega leta. Vse organizacije in društva, skratka vse družbenе sile, katerim je pri srcu varstvo in vzgoja otrok, in teh ni malo, morajo v tem prizadevanju strniti svoje moči ter skrbeti, da se program dela med letom tudi v praksi uresničuje.

Okvirni program dela Okrajne zveze prijateljev mladine predvideva med drugim, da vsi pristojni činitelji v komuni, svetni za varstvo družbeni in otroka, organi stanovanjskih skupnosti, organi delavskoga samoupravljanja, sindikati itd. posvetijo vso skrb oblikam varstva in vzgoji otrok, planirajo potrebe in delajo na razširjeni varstveno-vzgojni ustanov.

To je le del programa, ki ga je izdelala Okrajna zveza prijateljev mladine. Za njegovo uresničitev naj bi mobilizirali vse družbeni činitelje, Občinski odbori socialistične zveze pa bi naj ta prizadevanja koordinirali v skupno akcijo in od časa do časa ugotavljali, kaj je od izdelanega programa že storjeno.

-ma-

POROŠTVA ZA 19 MILIJARD

Na zadnjem seji okrajnega ljudskega odbora je poročal tudi predstavnik sveta za družbeni plan in finance. Ko je analiziral stanje okrajnih skladov in proračunskega sredstev sploh, je med drugim omenil, da je ljudski odbor odobril do zadnjega julija letosnjega leta poročenih izjav v vrednosti nekaj nad devetnajst milijard dinarjev.

M. B.

Tudi v Celjskem tisku bodo proslavili 10-letnico delavskoga samoupravljanja

V nedeljo, 2. oktobra bo tudi kolektiv časopisnega podjetja »Celjski tisk« počastil desetletnico delavskoga samoupravljanja. Oblajeno proslavo s pregledom uspehov in nalog, ki čakajo kolektiv bodo združili še z izletom v Zadrečko dolino, kjer se bodo med drugim seznanili s pogoji dela grafičnih delavcev v času ljudske revolucije. Zato je na programu tudi ogled partizanske tiskarne pri Francu Kranju v Kropi pri Bočni.

Razen članov kolektiva se bodo izletu udeležili tudi nekdanji delavci v teh partizanskih tiskarnah, ki bodo obudili spomine na tiste težke, a slavne dni naše preteklosti.

Konferenca delavskih svetov

NA ZAČETKU TEGA TEDNA STA SEKRETAR OB-CINSKEGA KOMITEJA ZVEZE KOMUNISTOV TONE SKOK TER PREDSEDNIK LJUDSKEGA ODBORA CELJSKE OBČINE FRANC RUPRET POVABILA NA RAZGO-VOR NOVINARJE IN JIH SEZNANILA Z IZVAJANJEM NEKATERIH NALOG, KI STA SI JIH ZADALA BODISI VODSTVO POLITIČNE ORGANIZACIJE, BODISI LJUDSKI ODBOR.

Tako so v teku priprave na konferenco zastopnikov vseh delavskih svetov, kolikor jih obstaja v celjski občini. Po prvem načrtu bo konferenca v sredini oktobra in kot nekak logični zaključek proslav ob desetletnici delavskega samoupravljanja. Na njej pa ne bodo sodelovali samo predstavniki delavskih svetov gospodarskih organizacij, temveč tudi številni javni in politični delavci celjske občine, okraja in celo republike. Konferenca bo imela delovni značaj. Zato bodo na njej izmenjali izkušnje delavskih svetov ter še zlasti poudarili sodelovanje med podjetji in komuno. Ceprav program konference še ni znani v podrobnosti, se vendarle zdi, da bo to delovno posvetovanje trajalo dva dni. Konferenca delavskih svetov celjske občine pa ne za-

Mladina v Kozjem

V jesenskih dneh povod oživi delo v družbenih organizacijah na vasi. Mladina v Kozjem se je med prvimi na Smarskem pričela pripravljati. Oni dan so se zbrali in sklenili, da se celotna organizacija vključi tudi v strelsko družino, telovadno društvo »Partizan« in prostovoljno gasilsko društvo, ki letos praznuje 85-letnico obstoja.

Slavnostno so sprejeli v svoje vrste 5 novih članov. Uprizorili bodo tudi igrico, organizirali izobraževanje, za razvedrilo pa imeli še plesne vaje. Cudno pa je, da se mladina v tekstilnem obroku, kjer je vendar dosti mladih ljudi, ne more razvjetiti v okviru organizacije.

M. B.

Obiščite veliko razstavo

GOSPODARSKE IN DRUŽBENE DEJAVNOSTI OBČINE ZALEC
OD 1. DO 9. OKTOBRA

Pred dvema letoma so v Zalecu na največnejši način proslavili desetletnico žalškega tabora. Kakor je tedaj pomembna jubilejna proslava močno razgibal Savinjsko dolino in njene prebivalce, tako so danes spet skoraj vsi na okopih v pripravah na otvoritev prve velike razstave gospodarske in družbene dejavnosti, ki jo bodo odprli jutri ob 16. uri.

**POGLED
PO
SVETU**

vana in že bo OZN zmogla zatreti hladno vojno, potem do nove Koreje ne bo prišlo. Položaj je pa še vedno nejasen. V pragozdu dogodkov in situacij je svet ostrmel ob ponovnem sporazumu med Kasabuvjem in Lumumbom. Ce je to res, je bivši žurnalist in državni sekretar v Lumumbovi vladni Mobutu le prehodni condottiere tistih sil, ki se ne morejo spriznjati z zatonom kolonializma. Union Minière je, kaže, uspel s separativizmom v Katangi, kjer počenja Combe policijske orgije nad plemem Balubu, ki se izreka za centralno vladno. Toda Union Minière kljub svoji moći piše kolonialistom nedvoumni Menetekeljares na televizijsko platno svetovne zgodovine. Mouvement national Congolais, ki ga je nekoč začel skromni poštni uradnik Lumumba, je samo sestavni del svetovnega boja za osvobojenje človeka. Naj se trenutno stvari kakorkoli zaslučejo, razvoj gre proti kolonializmu. To je ena od velikih resnic, ki jih je nacizem kompromitiral, ki pa naj jih Bundeswehr spet goji in v praksi uveljavlja. To se pravi, nemška vojska naj spet maršira in pokaže, kaj zna. »Zveza beguncev« je spet zahtevala vsa nemška ozemlja iz leta 1938, revanšizem in militarizem gresta včršči. Države, ki so pred 20 leti občutile nemške vojaške vrline, se čutijo ogrožene.

Na XV. zasedanju OZN je morala priti na dnevnini red splošna in popolna razročitev. Tu se pravzaprav stekajo vsa vprašanja sveta: Berlin in nemški militarizem, spremem LR Kitajske v OZN, Kongo, Alžir. Nemško vprašanje je predznak vsega povojnega razvoja, noben problem, ki je postal odprt po drugi svetovni vojni, še ni rešen, status quo se komaj vzdržuje. Nemci pravijo — samopredelitvijo je danes geslo, pustite jo še nam. Svet pa se pri tem mora vprašati, kdo je surovo potepal načelo samoopredelitve! Ne more biti samoopredelitve za tiste, ki je že dvakrat sprožil svetovno vojno z namenom, da vrsti narodov vzame svobodo in neodvisnost.

Ob Kongu utegne priti do nove Koreje, je dejal angleški zunanj minister Lord Home. Ce bo afriška resolucija, ki se energično vzvema za suvereni Kongo, spoštova-

vse obiskovalce razstave bo močno razveseliti tudi novica, da bo istočasno v njeni otvoritvi odprt tudi retrospektivna razstava savinjskega rojaka akademika slikarja Dorela Klemencija.

Razstava si bodo ogledali član delovnih kolektivov in učenci ter dijaki vseh šol v občini.

Ni druge poti iz svetovne zgate kot tiste, ki jo je nakazal Tito. Ustanovna lista OZN je instrument splošnih teženj človeštva. Generalna skupščina 96 držav je poklicana, da ustvari pogope za ublažitev mednarodne napetosti, za dobre sosedne odnose ter moralno sodelovanje med narodi in državami.

Ob Kongu utegne priti do nove Koreje, je dejal angleški zunanj minister Lord Home. Ce bo afriška resolucija, ki se energično vzvema za suvereni Kongo, spoštova-

V zadnjem tednu po domovini

Petek, 23. september

NA SKUPNI SEJI odborov Zvezne ljudske skupščine za socialno politiko in ljudsko zdravje so ugotovili, da kljub vidnim uspehom rezultati zdravstvene službe niso povsem v skladu z dosežki na drugih področjih družbenega razvoja. Menili so, da so vroči počasnega predavanja v načini finančiranja in v organizaciji zdravstvene službe.

Sobota, 24. september

V NOVI GORICI so začeli prvi mnogi pohod »Po poteh goriske fronte«. Tekmovanje je začelo nad tisoč pionirjev, drugi dan pa je nastopilo se nad tisoč članov.

Nedelja, 25. september

NA EKONOMSKI FAKULTETI ljubljanske univerze so ustanovili statistični odsek, ki bo pripravil strukovne kadre za statistično službo.

Posedeljek, 26. september

V TITOGRADU se je začel kongres SZDL Crne gore. Po otvoriti v poslovni govor sekretarja SZDL Jugoslavije Aleksandra Rankovića je o aktualnih vprašanjih nadaljnega družbeno ekonomskega razvoja Crne gore o nalogah Socialistične zveze pri tem govoril predsednik Glavnega odbora SZDL Crne gore Blažo Jovanović.

Torek, 27. september

Z ZIVOLITVIJO rektorja in prorektorja ter svečano sejno univerzitetnega sveta in uprave je začela delati nova Univerza v Novem Sadu.

Sreda, 28. september

V BEOGRADU se je začelo posvetovanje v družbenem življenju, zlasti pa o nalogah družbenih činiteljev pri organizaciji prireditve za zabavo in razvedrilo naših ljudi.

Predstavitev

Razstava

Začetek

Vzpostavitev

Začetek

Takole je bilo takrat ...

MOJSTER JOŽE ROJNIK PRIPOVEDUJE O STAVKI V PREBOLDU LETA 1936

Menda je tudi tale moja bolezan kak »spominček« na tiste dni, je začel mojster Rojnik, ko sem ga našel na kavču v kuhinjskem kotu.

Toda bolezen ga ni zadržala, da bi se ne razvnel, ko je zvedel po kaj sem prišel:

Hja, takole je bilo... Ze lesem smo se prerekali z Maurom in Cossmonosi, včasih uspešno, včasih tudi ne. Leta 1936

je bilo tudi veliko telovadcev. To-

Glasba, ki je zabavala stavkoječ tekelice v Preboldu, je bila z izrazitim smisлом za humor sestavljena iz improviziranih glasbil. V sredini, kot dirigent, (z notami) mojster Rojnik.

pa je bilo še posebno napeto. V naši oplemenjevalnici je bil levičarski sindikat močnejši, pa smo kar čakali kdaj bo počilo. Seveda sem bil takrat komaj petindvajset let star in pri močeh. Kot sindikalni odbornik sem se z tovarjem Spegličem, ki je imel motor, pri priči odpeljal v Kranj, ko je tam izbruhnil štrajk. Ogledala sta si, kako stvari stojijo in se vrnila. Pri nas je bilo vse pravljeno, le pravega trenutka še niso bili... Pa je hitro tudi ta pričel. Lastniki so v strahu za dobičkom in pred možnostjo, da bi se tudi mi uprli, postali avtomobile, da bi odpeljali blago v Zagreb v skladišča.

Takrat smo rekli svoj ne!

Napovedali smo stavko, izvolili vabili, v katerem sem tudi jaz prišel, sporočili domov, da nas ne bo in stavka je bila tu. V tovarni smo bili le nekaj dni, pozneje se preselili pred tovarno, ker smo pričakovali, da bi se nam segnilo pripetiti kot tovaristem v Kranju, ki so jih pregnali s volilnim plinom. Postavili smo si barako in kontrolirali vhode v tovarno...

Mojster Rojnik se je nasmehnil, ko je nadaljeval:

— Meni so naložili skrb, da preparam maločustnost, če bi se ta uategnila prikrasti med nas. Ni tako enostavno tri tedne žeti pred tovarno. Včasih smo bili kar veseli žandarjev in policijskih vohlačev. smo si vsaj iztresli svojo nevoljo, čeprav se je po neje marsikom maščevalo...

Po delu v tovarni, še delo doma

V POLZELSKI TOVARNI NOGAVIC SKUŠAJO ZENAM KAR NAJBOLJ OLAJŠATI DELO

V Tovarni nogavic na Polzelli je zaposlenih precej žena. Mnoge se na svoje delo celo vozijo iz obližnjih krajev, pa tudi domačinke so zaposlene ves dan, najprej v tovarni, potem pa seveda doma, kjer večino čaka tudi vse doma-

če, gospodinjsko delo. To žene v glavnem opravljajo še vedno same in tudi same nosijo vso skrb za družino. Dejstvo, da nosijo sedaj mnogo večji delež kakor njihovi može (ki opravljajo svoje

Ko sem ugibal, kako razvedriti ljudi, mi je prišla na misel godba. Dve harmoniki sta bili resnični glasbili, ostalo pa stare pločevinaste škatlike, pokrivače, lijaki, papirnatci tulci. No, pa smo imeli bobne, činele, trobente, klarinetne in podobno glasbeno šaro. Naša glasba je zaropataла budnico usako jutro ob štirih in še mnogokrat čez dan... Med nami je bilo tudi veliko telovadcev. To-

z mojstri, kako so bdeli nad poskusni stavkokazov, kako so se prepričali v orodniki in trmasto vztrajali vse do objave kolektivne pogodbe, ki pa jim ni kdovaj pripomogla. V denarju ne veliko, politiko bolj pa je odjeknila njihova moralna zmaga. Tovariši, ki so sreskemu načelniku zbrusili najbolj bridke, so vrvavani oddali v zapore na izdrževanje kazni, ki jim jih je naložila oblast.

Koliko je bilo to vredno, da nam moč raste, da smo nepremagljivi, če smo enotni...

Močno me je mikalo, da bi ga povabil pred fotografiski objektiv. Pa ni bilo mogoče. Bolezen je bolezen. Zato pa mi je dal nekaj še bolj dragocenega. Originalno sliko štrajkarske glasbe, kjer našega pripovednika vidimo kot kapelnika z notami v rokah.

J. Kr.

KULTURNE IN OSTALE PRIMERITVE V OKVIRU GOSPODARSKE RAZSTAVE V ZALCU

Sobota, dne 1. oktobra 1960:

- Ob 16: Otvoritev razstave:
a) gospodarske, b) likovne;
Ob 18: Rajanje na veselijem prostoru.

Nedelja, dne 2. oktobra 1960:

- Ob 8: Tekmovanje v odbojki.
Ob 9: Filmska matinica na mladino.

Ob 10: Promenadni koncert.

Popoldne veselo rajanje na veselijem prostoru.

Ponedeljek, dne 3. oktobra: 1960:

- Ob 20: Koncert Slovenskega vovalnega orkestra iz Ljubljane.

Torek, dne 4. oktobra 1960:

- Ob 20: »MOLOH«, dramatizirana socialno-zgodovinska povest Janka Kačeta - gostovanje dramske družine Svoboda Prebold.

Sreda, dne 5. oktobra 1960:

- Ob 15: Tekmovanje v malem rokometu in strelnjanju.

Ob 20: Literarni večer s sodelovanjem domačih književnikov in gostov iz Ljubljane ter Celja.

Sobota, dne 8. oktobra 1960:

- Ob 18: Rajanje na veselijem prostoru.

Nedelja, dne 9. oktobra 1960:

- Ob 8: Množični šahovski brzoturnir, nato simultanka mojstra Bruna Parme.

Ob 9: Povorka kmetijskih priznajevalev.

- Ob 15: Tekmovanje v Košarki. POPOLDNE IN ZVEČER LJUDSKO RAJANJE

OBVESTILO

Vpisovanje in pričetek baletne šole Sonje Gorjanče dne 1. oktobra 1960 od 17. ure dalje v I. Osnovni šoli (pritličje).

Osem kovačev za črva

Črv je lahko zelo interesantno bitje. Nekatere vrste so tudi zelo cenjene — one redko namreč. Prirodoslovci jih celo isčejo in so ponosni nanje, če jih imajo v svoji zbirki. S te plati črvom ne smemo zanikati pomembnosti.

Cisto drugače pa je, če na primer črv po svoji ljubi volji plavati po juhi, gočati ali se plazi po pljučkah. Tedaj se črv človeku upira, nehoti pa se mu upira tudi hrana, v kateri je črek takoj samozvestno opravil svoj zadnji sprehod. Pravim zadnji zato, ker vemo, da mu po odkritju »usoda ne prede najboljšega«.

Uradno pravimo temu — če se črvi sprehabajo svobodno po hrani — najnižje stopnja higiene in jo ustrezni organi — sanitarna inšpekcijska — preganja z vsemi svojimi močmi. Kuže pa, da so črvi precej žilavi, saj bi se sicer težko zgodi, da bi se črv utipotal v eno uglelnih celjskih gostišč — v »Majolko«.

Pred dnevi sta Slavko Skočič in Veljko Sekirnik sedela v gostišču »Majolka«. Nekaj sta popila, hotela pa sta tudi nekaj posjeti. Skočič je naročil pljučka. Dobil jih je. Žal pa je bil toliko »otročje«, da je pred jedjo malo »brogalo« po krožniku. Ce tega ne bi delal, bi v hrani tudi ne odškal več kot centimeter dolgega črva. Bržas bi ga pojedel. Tako bi tudi naše zgodbe ne bilo. Skočič pa je črv našel in se seveda najprej zgrozil, potem pa še poseten razburil.

O eksistenciji črva je opozoril natakanico, ki se je vljudno opravila, če da ona ni kriva, temveč je prinesla iz kuhinje le tisto, kar so ji dali.

Oba naša možakarja sta še izpila, kar sta imela na mizi, potem pa sta hotela plačati. Nata-

karica je prišla in obračunala vse kar sta imela. Vse je obračunala. Tudi pljučke, ki jih nihče ni jedel in ki so služile črvu za kopačje. Ko sta jo opozorila, da to vendar ne gre, ker črv končno nista naročila, jima je povedala, da ni druge pomoči, kot da plačata. Neki hudomušen je prišel:

»Kaj se bosta razburjala, kaj so se zplažala?«

Cisto drugače pa je, če na primer črv po svoji ljubi volji plavati po juhi, gočati ali se plazi po pljučkah. Tedaj se črv človeku upira, nehoti pa se mu upira tudi hrana, v kateri je črek takoj samozvestno opravil svoj zadnji sprehod. Pravim zadnji zato, ker vemo, da mu po odkritju »usoda ne prede najboljšega«.

Predno smo ta primer objavili,

smo se zanimali tudi o pravni

plati te neljube medalje, ki jo

je gostišče »Majolka« dobilo mor-

do krivici, morda pa tudi po

pravici. O tem ne bom razpravljali.

Pravnik pa pravijo — Kdor

koli naroči kakršno kolik delo ali

uslužbo pa tudi blago, misli in pri-

čakuje, da bo delo dobro opravljeno, blago pa brezhib. Ce ni, je

izvajalec dolžan napako popraviti.

Prav tako izvajalec del ni-va-

ma pravice po svoji volji ničesar

dodejati.

V našem primeru pomeni, da bi

gostišče moralno gosta postreči s

pravilno pripravljeni in snažno

hrano, istočasno pa niso imeli

pravice dodati hrani črva. Ce se

je to zgodilo brez naročila gosta

— tov. Skočič pa črva ni naročil

— tudi ni bil dolžan plačati hrani.

Torej gre za dve grobi napaki

do gosta. O prvi bi moral dati

svojo besedo sanitarni občinski

organi, uprava podjetja pa bo mo-

rala tudi poučiti svoje uslužbence.

-km

»Kaj se razburjaš, saj je črv res poceni!«

na, politična in moralna obveznost slikehernega kolektiva.

Glede reorganizacije je predsednik okrajne zadružne zveze tolje povedal: »Po novem je zadružna zveza družbeno politična organizacija. Njen obstoj pa še narekujejo potrebe v sedanjih etapi razvoja kmetijskih organizacij. Dejal je, da vse dotlej, dokler naše zadruge v celoti ne bodo uveljavile sistema nagradjanja po učinku ali po enoti proizvoda, ne bo pravega interesa delovnih kolektivov. Uvajanje tega sistema mora postati material-

pojavje monopola in tudi vse ne-nepotrebne posrednike. Enako seveda velja za gozdarske poslovne zvezze.

Tovariš Lubej je nato podrobno seznanil delegate z razvojem v smislu reorganizacije. Celotna reorganizacija naj bi se izvedla tako, da bo nova zmanjšana zadružna zveza v kmetijskih zbornicah lahko pričela poslovanje ob novem letu. Istočasno pa je poudaril, da mora biti osnovna skrb vseh zadružnih funkcionarjev in članov zadruž, da bi v tem prehodnem obdobju delo ne zastalo. Zlasti še zato, ker stoje pred zadrgami pomembne naloge.

Po govoru predsednika Okrajne zadružne zveze se je razvila živahnja razprava, v kateri sta sodelovali tudi predsednik republike zadružne zveze Maks Krmelj in sekretar Okrajnega komiteja ZKS Celje Franc Simonič. Razprava je poudarila zlasti dva momenta — najprej potrebo po krepitvi in konsolidaciji kmetijskih zadruž in pomen kmetijske proizvodnje v lastnih proizvodnih obratih kmetijskih zadruž. Tako je dejal:

Pri nas odlok o minimalnih obveznih agrotehničnih ukrepih ni povzročil posebnih problemov, saj končno to za nas ni ničesar novo.

Ukrepe, ki jih bo primoral, da bodo tudi njihove njive in travniki dali več pridelka in da si bodo končno lahko »rezali debelejši kos kruha«.

Tovariš Potočnik je tudi povedal, da je na območju preboldske zadruge bilo že sedaj le nekaj kmetov, ki niso uporabljali za setev italijanke.

Vprašali smo ga tudi za mnenje o pripravljenosti zadruge na novo akcijo, ki bo v veliki meri odvisna od prizadevanja zadruge. Predsednik zadružnega sveta kmetijske zadružne Pribold meni, da težav (vsaj posebnih) ne bo med setvijo. Tudi glede gnojil in zaščitnih sredstev ne kaže slabovo. Težave pa bodo nastale pri žetvi. Skratka — kombajn nam je nujno potreben. Menim tudi, da dober akciji za minimalne agrotehnične ukrepe pri obdelovanju nekaterih kultur zahteva tudi od naše industrije večje napore.

Delegati so v razpravi opozorili na vprašanje dohodkov kmetijskih delavcev. Analize so nameč pokazale, da so kmetijski delavci za preko 30 odstotkov slabše plačani kot oni v drugih panoga gospodarstva. Zato je tudi razumljivo, da delavci odhajajo iz kmetijstva v industrijo.

PESNICO BODO REGULIRALI

Geodet Vodne skupnosti je te dni preiskal zemljišče ob potoku Pešnici pri Sentjurju. Ta potok

Prijateljstvo mest Kalisz-Celje dobiva širšo osnovo

Prvi prijateljski stiki med poljskim mestom Kaliszem ter Celjem so bili ustvarjeni že lani, letos, z obiskom delegacije celjskega mesta in okraja na Poljskem, pa se bolj utrjeni. Da bi se te vezi razširile tudi na kulturno in znanstveno področje, je vodstvo Mestnega muzeja v Celju povabilo na obisk v našo državo arheologe Kríštofa Dabrowskega, njegovo soprogo Ivono ter Rito Kozłowsko. Vsi trije gostje iz Kalisza so prišli v naše kraje, ki so jih obiskali, z edino željo, da se spoznajo s stanjem arheologije pri nas, z delom in stanjem muzejev in podobno. Ta želja jim je bila v polni meri uresničena, saj jim je gostitelj omogočil ogled ne samo najvažnejših arheoloških znamenitosti v celjskem okraju, nadalje muzeja, pa tudi drugih naročnih in turističnih krajev, temveč še obisk Beograda, Zagreba, Ljubljane, Maribora, Ptuja, Reke, Slovenskega in Hrvatskega Primorja itd.

Poljski gostje so bili navdušeni nad sprejemom in gostoljubljeno; očarali pa so jih tudi naši kraji in ljudje. Te svoje vtise so zapisali tudi v spominsko knjigo Mestnega muzeja v Celju.

Med svojim bivanjem v celjskem mestu sta goste sprejela

tudi predsednik OLO Riko Jerman ter predsednik ljudskega odbora celjske občine Franc Ručec.

Ceprav se bodo ti stiki poglabljali in okreplili prihodnje leto, ko bodo Kalisz obiskali člani Mestnega muzeja iz Celja, so vendarne gostje že zdaj prinesli s seboj in podarili muzejskemu vodstvu nekaj znanstvenih knjig, ki obnavljajo zgodovino Kalisza.

Tako se je Slovenskemu ljudskemu gledališču ki je z uprizoritvijo nekaterih del poljskih dramatikov prvi postavil most takšnega sodelovanja, zdaj pridružil še Mestni muzej. V korist nadaljnega poglabljanja prijateljskih stikov med obema mestoma je, da bi se takšno sodelovanje ter izmenjava delovnih izkušenj in storitev razširila še na druga področja.

O pionirjih hudinjske šole

Prejšnjo soboto so imeli pionirji odreda »Franja Vrunča« na šoli na Hudinji majhno slovesnost. Staro pionirske vodstvo je polnilo obračun dela, novega pa so izvolili. Kljub temu, da je šola nova in je vodstvo še tu in tam začelo v kakšne težave, so dosegli lepe uspehe. Park pred šolo je delo njihovih rok, učilnica na prostem tudi, zanimiv je še prostor, kjer gojijo plazilce, pa tudi delo v najrazličnejših krožkih je bilo nadvse uspešno. Nova predsednica je Zlatka Pražnikar, učenka 7. razreda, izvolili pa so še tajnika in blagajnikja ter v grobem sestavili program dela za to šolsko leto.

Tako želijo ustanoviti lutkovno gledališče, akvarij, rešetje celjske okolice, ki ga bodo imeli na prostem in podobno. Ko so se menili o delu za to šolsko leto, so predlagali, da bi se naj v šoli vsi učili mednarodni jezik esperanto in če je to nemogoče, da naj bi uvedli vsaj krožek tudi za starejše pionirje. Doslej so se esperanto učili namreč le v četrtem razredu.

Pionirji odreda »Franja Vrunča« upajajo, da jim bodo pri njihovem delu pomagala tudi celjska podjetja, obljubili pa so, da se bo do naslednjega leta lahko postavili še z večjimi uspehi kot letos.

Iz nazarske samote v bučni Pariz

NA POVABILU PARISKE »L'ORGANISATION ARTISTIQUE BO SLIKAR JOZE HORVAT-JAKI V LETOŠNJEM OKTOBRU RAZSTAVLJAL V PARIZU.

Nekako pred dvema letoma se je naselil v samotni vasi Savinjske doline — v Nazarjih. Umetnik — so dejali domačini. Kaj več o njem niso vedeli. Ko so ga sprejeli v svojo vaško skupnost, je v improviziranem ateljeju svojega stanovanja začel blastavo ustvarjati. Po pet, po deset, po petnajst slik na dan. Razstave po slovenskih, hrvaških, po obmorskih mestih so izviale laskave kritike, ki so mu dale legitimacijo: človek izredne delovne energije — pa tudi izrednega talenta. Potem so Savinjčani bolje pogledali pre-

nike »Kammzug« ter grafični ciklus risb s tušem.

Zdi se, da se Jaki naravnost z zaneseno hitro pripravlja za pariski razstavo — kot da se hoče v tem ognju razdati in razdejati. Ta čas je tudi že prišel do lastnega ateljeja v starji nazarski šoli. Ceprav se zadnje čase interesenti skoro nepretrgoma oglašajo in odkupujejo njegova dela, se kopijoči vedno nove umetnine in starja šolska učilnica postaja že pretesna. Zbirka je tolikšna in tako raznolika, da je obiskovalec naravnost v zadregi v izbiri med boljšim in najboljšim. Oglej, grafika, akvarel, gvaš, perorisa, olje, intarzija in tako dalje in tako dalje. Tipična Horvatova motivika je neskončna figurativna problematika današnjega sveta in neskončna problematika miselnostvenega horizonta. Umetnika zanimajo antipodne strasti: lju-

bezen ali sovraštvo, neizmerna radost in pretrajliv obup, utopija, zlohotnost atomskega stoletja, melodija, harmonija.

Jaki — tako daleč od komercializma, nevsišljivo ponuja svojo umetnost intelektualcu, savinjskemu hmeljarju, gornjesavinjskemu »flosarju«, kmetu in preprostemu delavcu. In skoro bi lahko zapisali, da ved podarja svojo umetnost kot prodaja. Kupec, ki si je pripravil denar za eno sliko, navadno odnese dve, tri. Če pa ljubitelj Horvatove umetnosti slučajno ne bi imel pri sebi denarja, pa mu umetnik tudi slepo zaupa umetnine, ne da bi si zagotovil rok plačila. Sam pravi, da bi bil najbolj srečen, če bi lahko svojo umetnost svojim ljubiteljem samo podarjal. Toda živeti je treba, kajpak!

Svoje poslanstvo v Parizu bo Jaki po vrtniti likovno dokumentiral. Ciklus »Pariz« bo razstavljal najprej v domovini, pozneje pa verjetno tudi v Avstriji in Italiji.

Vera Sternec

PRVI PRISPEVEK NA VPRAŠANJE:

Kaj je z oddelkom ESŠ v Velenju

Na članek o oddelku Ekonomike srednje šole v Velenju se oglašam tudi jaz. Čudno, neverjetno čudno, je dejstvo, da nekateri na vsak način zavirajo ustanovitev take šole, ki bi bila v Velenju več kot potrebna. Kar 40 kandidatov se je javilo pri delavski univerzi za vpis v šolo. Toda danes, ko to pišem, je že 25. september, pouka na tem oddelku v Velenju pa še ni. To je težko verjeti tembolj, ker take srednje šole v Velenju sploh ni in se morajo leta dolgo tudi odrašli voziti v oddročno Celje.

V Velenju zatrjujejo, da so za delovanje ESŠ vsi pogoji, tako materialni kot kadrovski. Zakaj bi potem še čakali? Zelim pa, da okrajni svet za šolstvo vprašanje takoj reši!

Vinko Smajs, Velenje

—

Do zaključka redakcije je to edini prispevek, ki smo ga prejeli na vprašanje, zakaj v Velenju še niso odprli oddelka ESŠ. Pa tudi ta prispevek nam ne daje odgovora, temveč vprašanje znova postavlja, kot smo ga že mi. Sicer pa problem in potrebo po šoli vendarne nakazuje.

Se enkrat — upajmo, da tisti, ki odločajo o ustanovitvi takih šol, oziroma oddelkov, ne bodo pozabili na odgovor in da nam ga bodo posredovali vsaj do prihodnje številke.

TEKSTILNA KONFEKCIJA »OSMI MART« — OHRID

razpisuje mesto

TEHNIČNEGA DIREKTORJA

Nastop službe takoj. — Ponudbe pošljite na naslov:

Tekstilna konfekcija »Osmi mart« — Ohrid.

Razstava, ki zbližuje narode

Zelj sem, da bi vam te slike molče povedale, kaj dejam, kaj mislim in kako zelo ljubim življenje... in da je življenje kljub temnim sencam lepo, kot materna nežnost, ki objema šele rojenega človeka...

To ni samo motto okusno urejene in izdelane kataloga, temveč tudi smisel in vsebina osme razstave umetniške fotografije, ki je bila odprtta v malli univerzitetni dvorani v Celju, v nedeljo dopoldne in ki bo privabljala šte-

grajij je bil tudi FRANCE PERŠAK iz Celja za fotografijo »Kompozicija«.

Končno je spregoril še dr. IVO FRELIH, ki je izrekel visoko

pozitivnimi delom so se šole na Smarskem odmaknile pretečljivo

z dober korak. Povod lăsjočo časnejsi stik z življenjem. Pre

dnevi je predstavitev občinskega odbora SZDL obravnavalo vprašanje šolstva prav temeljito.

Ugotovili so, da se je letos v

salu 4909 učencev, kar je za

več kot lani. Stivilo učencev Obsotelju in na Kozjanskem so

občutno upada, pač pa porašča

industrijski Rog. Slatini in Ha

gatcu, kjer je velik priliv iz tra

hrvaških šol. K sreči so le

adaptirali upraviteljev stanovanje v dve učilnici in tako om

gočili vpis okrog 60 učencem i

tega razreda iz Hrvatske. P

spektivno pa prirastele ne bo

ko skokovit, saj bo predviden

1965. leta vpisanih okrog 50

učencev. Kljub temu pa bodo m

rali misliti na nove gradnje pre

vsem zaradi izrabljenih in pre

tehničnih del Rog. Slatine. Pr

potrebna pa bi bila nova šola v

Obsotelju, kjer bi morali ust

noviti osrednjo popolno razv

šolo, da bi se izognili preštev

nim kombiniranim oddelkom

Skoraj nesmiselno je, da je n. p.

v Olimju oddelek s štirimi ra

redi, ki steje komaj 15 učenec

v občini je 25 oddelkov z dve

razredoma, 8 oddelkov s tremi

pet oddelkov v Olimju, Podpred

Polju ob Sotli, Sodni vasi in Sla

ki gori — celo s štirimi razred

Leta poučuje v občini v 10

oddelkih 149 učiteljev, lani pa

v 163 oddelkih poučevalo 154 u

teljev. Na prvi pogled ugotovim

da je pomanjkanje učnega kad

občutno. Občina rešuje kadro

sko vprašanje s štipendiranjem

46 učiteljskih, vendar samo

to ne bo zadostovalo. Prvenstveno

je potreben utrditi gmo

stanje učiteljem in tudi zavodom

Občinski ljudski odbor po svoji

močeh daje za šolstvo, saj zna

proračun za prosveto preko 11

milionov din, kar je okrog 46

stotkov celotnega proračuna in

nekaj v skladu s povprečjem v

Sloveniji na učenca. Potrebuje

pa precej investicij, ki jih pa ob

čina sama nikakor ne zmore.

Kljub velikim oviram pa so

šmarske šole živahno razgibale

v prizadevanju za reformo ob

kovanje šole. Na 8. šolah deluje

jo šolske zadruge, razvili so te

nično dejavnost, posebno izrazite

v Podčetrtek; povezava med or

ganizacijami in podjetji pa

se vedno bolj krepi. Prav gotovo je

osamljen primer, ko je kmetijska

zadruga pionirjem za dve ur

priskočila na pomoč pri oranju

pa je potem poslala mladim za

družnikom masten račun za 500

din. Tudi učni uspehi, ki so se

sukali nad 90 odstotkov dokazuje

jo, da so šmarske šole začeli globoko v reformo.

s.

Iz življenja na naši vasi

Za večji kos kruha

Se nekaj dni pa se bodo obrnile prve brazde. Traktoristi bodo namestili pluge in vozili sem in tja... sem in tja. Letošnja jesenska setev pa poteka v posebnem znamenju. Vsi občinski ljudski odbori razen v Laškem (kar je poseben problem), so sprejeli odloke o minimalnih obveznih agrotehničnih ukrepih za pridelovanje pšenice in še nekaterih drugih kmetijskih kultur. Ta ukrep je interesantan in spodbuden zaradi tega, ker bo pospešil tudi skrb za pridelovanje žitaric v našem okraju, hkrati pa bo gotovo odpril oči tudi tistim kmetovalcem, ki doslej zaradi tega ali onega vzroka niso poslušali nasvetov strokovnjakov: Razumljivo je, da v svojo škodo. Večina kmetovalcev pa ta odlok smatra le za legalizacijo sedanjega stanja, saj so dobri zadružniki že sedaj izvajali ukrepe, ki jih predvidevajo odloki, in še več.

Mi smo ob tem obiskali nekatere strokovnjake in kmetovalce ter jih zaprosili za njihovo mnenje o novih odlokih in o novem režimu, ki je s sprejemom odlokov nastal. Odgovori so dokaj zanimivi.

Ing. Veljko Križnik:

Polovičarstvo je lahko najbolj nevarno

Tovariš Križnik je na naše vprašanje takole odgovoril:

Izvajanje tega odloka je samo eden od načinov angažiranja občin pri problematiki kmetijstva. Občine bodo kot upravni organ edine pooblaščene izvajati sankcije. Zaradi tega pa bodo morale biti natanko poučene o stanju na terenu. To je prva pridobitev, ki jo dajejo odloki.

Drugo zanimivo vprašanje, je delov tov. Križnik, je določanje intenzivnosti ukrepov na žitnih površinah. V vsaki občini so določili druge kriterije, kar pa ni slabo, saj je to najprej odvisno od sedanja razširjenosti agrotehničnih ukrepov in o talmih in klimatskih pogojih v posameznih občinah.

Menim pa, da bodo najtopljejši rezultati, ki jih bodo dali novi odloki, ti, da se bo izboljšalo kmetovanje v zaostalejših predelih in pri tistih kmetih, ki so ne vem iz kakih razlogov skoraj sovražili vsako potrebno novost. Odlok namreč ni več nasvet, temveč določilo. S tem v zvezi pa se pojavlja novo vprašanje. In sicer — kako bomo kontrolirali izvajanje odloka. Zato menim, da bi v prvi fazi ostro nastopali v tistih primerih, kjer ne bodo upoštevana navodila, ki jih je tudi moč kontrolirati. To je predvsem poraba umetnih gnojil. Doslednost bo namreč v tej akciji prvi pogoj:

Inženirja Križnika smo nato vprašali, kaj meni o pripravnosti zadrag za nove naloge. Dejal je, da bo odgovornost zadrag bistveno povečana, in sicer v dveh smerih.

Zadruge bodo morale vse kmetovalce, tudi tiste, ki niso v kooperaciji z zadrago, natanko seznaniti z odlokoma in načinom obdelave pšenice, kot to predvidevajo posamezni odloki. To še posebej velja za međisobno razmerje gnojil, ki je zelo, zelo pomembno — morda bolj kot kilogrami raztrosnega umetnega gnojila na njivi. Namreč, v primerih ko bi kmetovalce iz nevednosti ne gnojili pravilno (razmerje med dušikom, fosforom in kalijem) ne more biti učinek ustrezan, celo negativen je lahko.

Druga važna naloga zadrag bo, da bodo pravočasno zagotovile potrebne količine potrebnih materialnih sredstev. (seme, gnojila, stroje, zaščitna sredstva...)

Ferdo Pogačar, Sempeter:

Minimum je res minimum

Tovariš Pogačar je član zadružnega sveta kmetijske zadruge v Sempetu. Pozna jo natanko. Povedal je, da deloma tudi zato, ker je blizu nje in ker lahko sproti vse vidi. Ko smo ga vprašali, kaj meni o odlokih o minimalnih agrotehničnih ukrepih pri pridelovanju pšenice, je dejal, da to v tem predelu ni nič novega. In da večina kmetovalcev — zadružnikov že dosegli izpolnjujojo pogoje, ki jih določa odlok. Pri njih celo pravijo, da občinski odlok določa res minimum, saj je precej nižji od kolikočin umetnih gnojil, ki jih kmetovalci že sedaj uporabljajo na površinah pod polno.

Istočasno je tov. Pogačar povedal še eno zanimivost, ki jo tokrat ne kaže zamolčati. Namreč, da so Savinjčani v preteklem obdobju vse preveč računali na hmelj. Izkazalo pa se je, da je tudi živilo, da je intenzivno kmetovanje z ostalimi kulturnimi uspešno. To velja tudi za pšenico, le če je pravilno gojimo, če se zadružnik pri gojenju visokordnih pšenic naslanja na nasvet strokovnjakov in če uporablja začnute količine umetnih gnojil, in sicer tako, da je gnojenje polno.

Ko sva se znova vrnila na pšenico in sprejete odloke o minimalnih agrotehničnih ukrepih, je dejal, da je tisti kmet, ki ne bi upošteval odloka, oziroma, ki ne bo po potrebi gnojil še več, kot odlok zahteva, le slab kmetovalec. S tem škoduje samemu sebi. Izkušnje namreč kažejo, da se izplača zemljo dobro pognojiti, le taka da tudi dobro žetev.

In vzporedno z obema nalogama moramo imeti vselej v mislib, da bo uspeh popolen le tedaj, če bodo pravilno izvajani vsi potrebeni agrotehnični ukrepi. Torej ni dovolj samo pravilno gnojenje, temveč še ustrezeno sortino seme, strojna obdelava in vse ostalo, kar spada zraven. Šele vsi agrotehnični ukrepi skupaj dajejo popoln uspeh. Za tega pa nam gre. In zadruge bodo morale poskrbeti, da bodo vsi ti ukrepi tudi res izvršeni. To pa je tudi najvažnejša in najodgovornejša naloga kmetijskih zadružnic v tej panogi kmetijstva, je končal ing. Veljko Križnik.

Milan Graselj — Sentjur:

Čez nekaj dni se začne ples...

Ko smo obiskali upravnika kmetijske zadruge Kalobje-Sentjur in ga povprašali o problemih letosne seteve in o novem odloku, ki ga je sprejel občinski ljudski odbor, smo dobili vtip, da je v teh zadevah »doma«. Videlo se je, da so pri njih na tem področju veliko delalo in da ta zadružna ima »zadevo v rokah«. Tako pa je njejovo mnenje:

— Ceprav so ti odloki sprejeti v večini občin, kolikor vem v celjskem okraju le laška občina ni sprejela odloka, smo pri nas zagrabili zadevo po svoje. Izkazalo se je, da smo dobro storili. Zarodek odloka smo namreč ustvarili na zborih zadružnikov. Menim, da je taka oblika pozitivna. Komisija je potem »zarodek odloka« pravno in formalno obdelala, nakar smo ga znova obravnavali na zborih volivev. Tako prečiščen in široko obravnavan odlok so odborniki tudi lahko sprejeli, saj so vse probleme obravnavali in končno tudi rešili že sami kmetovalci.

Naj odlok pa ima še eno posebnost. In sicer to, da zahteva, da tudi kmetovalci v višinskih predelih sejejo visokordno pšenico, le da niso vezani na obvezne minimalne agrotehnične ukrepe. Tovariš Graselj smo zastavili še posebno vprašanje — v kaki meri je zadružna usposobljena za izvajanje predvidenih in obveznih agrotehničnih ukrepov? Upravnik zadruge Kalobje meni, da so za silo opremljeni in da bodo s posebno organizacijo in zlaganjem osebja strojnega parka lahko premagali težave v »špičah«.

Med kmetovalci, je tudi povedal, ni bilo nasprotovanja. Torkat je namreč prišel lepo do izraza ljudski pregovor — »besede izdelujejo.«

PREGLAVICE OKROG OTROŠKIH VISOKIH ČEVLJEV

Ze dalj časa ugotovljamo, da v Celju malone ni mogoče kupiti primernih otroških čeveljev, predvsem malih številki od 20 do 22. V tem času se je po brezusporenem iskanju že prenekatera mamica vrnila domov praznih rok in s težkim srcem obula svojemu malčku stare, že iznosenje in premajhne čeveljčke. Ne le, da v naši prodajni mreži takih vrzeli ne bi smelo biti, v tem primeru je to skoraj neodpuštno, saj lahko s premalimi ali zvrzanimi čeveljčki že v nekaj dneh otroku deformiramo nožice. Ob tej priložnosti naj opozorim, da je neodgovorno da staršev, da pri nakupovanju čeveljev za svoje otroke strežejo modnem muham in kupujejo špičaste čevelje. S tem silno škodujejo svojemu otroku, pa tudi skupnosti, ki se tega artikla ne more iznenediti, ker ga zaradi potrošnje tovarne spet in spet izdelujejo.

OTROKOVI ČEVLJI MORAJO BITI TAKŠNE OBLINE, KAKRŠNOIMA NEIZMALIČENA NOGA IN MORA IMETI TRSI OPETNIK, DA SE NOŽICA NE ZVRAČA. Z VSAKIM DRUGIM OBUVALOM LAHKO MALEMU OTROKU POKVARILO NOGE.

Novosti v celjskih trgovinah z živili

V celjskih špecerijskih trgovinah se je že pred časom pojavila »Kroka« mješanica za krompirjevo testo, izdelek Kolinske tovarne hmeljško sezono, ki je največja skrb vsakega savinjskega kmetovalca. Vreme je bilo ugodno, kvaliteta je dobra. Težave pa so zaračali hmeljevki, kjer še ni žičnih nasadov. Zato je vprašanje, kako bo naslednje leto. Upajmo, je pris�푸, da se bomo tudi tokrat »izrezali«.

Ko sva se znova vrnila na pšenico in sprejete odloke o minimalnih agrotehničnih ukrepih, je dejal, da je tisti kmet, ki ne bi upošteval odloka, oziroma, ki ne bo po potrebi gnojil še več, kot odlok zahteva, le slab kmetovalec. S tem škoduje samemu sebi. Izkušnje namreč kažejo, da se izplača zemljo dobro pognojiti, le taka da tudi dobro žetev.

IZ RAZPRAVE NA ZBORU OZB

Specializacija kmetijske proizvodnje:

MAKS KRMELJ je poudaril, da bo glavna organizacijska in tudi operativna vremena potrebo prenesti na osnovne enote — kmetijske zadruge, kmetijska gospodarstvo in občine. Vecja in cenejša proizvodnja je naš osnovni cilj, je dejal.

Inz. CIZEJ je podprtzel zelo velik napredek pri porabi umetnih gnojil v našem okraju. Tako smo v preteklih letih porabili okoli 1500 vagonov umetnih gnojil, lani pa se je številka povzpela na 2500. Letos pa bo se večja. To je velik uspeh.

CAS NAS PRIGANJA
Ob koncu je še enkrat podprt, da je edina pot k našemu prejšnjem predku v našem okraju. Cesar sedanji razvoj zahteva spremembe, je med drugim dejal, ne smejo prezreti uspehe, ki jih je zadružna zveza v preteklem obdobju dosegla. Za sedanji razvoj v kmetijstvu je bila doseganja organizacijska oblika potrebna in naša zveza je svojo nalogo odlično izpolnila. Menim pa, da sedanja stopnja razvoja kmetijstva zaenkrat še zahteva, da bodo nova združenja (zadružna zveza in zbornica) organizirana v okviru okraja. Zavedati se moramo, da gre za zaokrožen teritorij in da pred nami stojijo velike politične in gospodarske naloge v našem kmetijstvu.

Po mnenju tov. Simoniča je največji uspeh na kmetijskem področju v celjskem okraju, da smo dosegli tak stalež živine, ki presega eno glavo na hektar obdelovalnega zemlje. Istočasno pa seveda ne mislim, je dodal, zmanj-

ševati pomena ostalih uspehov.

Ob koncu je še enkrat podprt, da je edina pot k našemu prejšnjem predku v našem okraju. Cesar sedanji razvoj zahteva spremembe, je med drugim dejal, ne smejo prezreti uspehe, ki jih je zadružna zveza v preteklem obdobju dosegla. Za sedanji razvoj v kmetijstvu je bila doseganja organizacijska oblika potrebna in naša zveza je svojo nalogo odlično izpolnila. Menim pa, da sedanja stopnja razvoja kmetijstva zaenkrat še zahteva, da bodo nova združenja (zadružna zveza in zbornica) organizirana v okviru okraja. Zavedati se moramo, da gre za zaokrožen teritorij in da pred nami stojijo velike politične in gospodarske naloge v našem kmetijstvu.

našnji čas in končno potrebe na našem trgu.

Delegati so ob koncu zasedanja soglasno sprejeli predlog továria Lubeja, da bodo nove organizacije organizirali v okrajnem merilu.

S slamo krite strehe bodo le tako izginile iz vasi

Zeno • dom • družina

S POSVETOVANJA O PRIPRAVAH ZA TEDEN OTROKA

Premalo otroških vrtcev

Pred dnevi je bilo v Celju posvetovanje, na katerem so razpravljali o pripravah za letošnji teden otroka. Posvetovanje je sklical Okrajni odbor SZDL z namenom, da bi letosni teden otrok pripravljali s čim večjim zanimaljanjem pri reševanju varstvenih in vzgojnih problemov otrok, ki jih v občinah celjskega okraja, kljub določeni skrbi merodajnih, ne zmanjka.

Tovariš Stane Sotlar, sekretar okrajnega odbora SZDL, ki je posvetovanje vodil, je med drugim poudaril, da bi morale komisije za družbene organizacije pri občinah temu vprašanju posvetiti vso skrb. Ta skrb pa naj bi ne bila vidna le v tednu otroka, temveč bi morale te komisije biti pobudnik za mobilizacijo vseh družbenih sil v občini, ki jim je varstvo in vzgoja mladine pri srču. Marsikje v občinah temu vprašanju ne posvečajo dovolj pozornosti. Občutno je čutiti pomajkanje vzgojnih in varstvenih ustanov. Zlasti je kritično stanje v Celju in Velenju, kjer so v zadnjih letih zrasla nova stanovanjska naselja, nimajo pa dovolj objektov za varstvo in vzgojo otrok.

Razen tega so na posvetovanju ugotovili, da v nekaterih občinah skrbi dovolj za pravilno delovanje mlečnih kuhinj in šolskih menz, kar je pomankljivo zlasti v Celju, kjer dve šolski kuhinji še zdaleka ne morejo zadostiti vedno večjemu prilivu dijakov, zlasti tistih, ki se vozojo in so največkrat zaradi tega ves dan brez topla hrane.

Ko so analizirali stanje glede varstvenih ustanov za otroke, so ugotovili, da so bili v enem letu doseženi dokaj skromni uspehi. V tem času so ustanovili otroški vrtec v Preboldu, za kar je kolektiv teksitelne tovarne prispeval okoli 2 milijona din. Enako razumevanje so pokazali v Slov. Konjicah, kjer so na pobudi Socialistične zveze in ob podpori tamkajšnjih podjetij tudi ustanovili otroški vrtec. Ta dva primera služita lahko za vzgled ostalim gospodarskim organizacijam v okraju.

Zaradi takega stanja so priporočili, da bi se naj v celjski, šoštanjski in laški občini, kjer je stanje najbolj pereče, čim prej sestali politični in oblastveni činitelji, ki je najprej ugotovili potrebe in možnosti, nato pa načrtovati izgradnje otroških vrtcev, igrišč in podobnih usta-

men vyzgajati mladino za življene in v družbene delavce. V Celju n. pr. je 28 skupin izvenšolske dejavnosti, šolam pa nudijo pomoč le 4 ljude iz podjetij. Podjetja bi moralna šolam v tem pogledu nuditi večjo pomoč kot doslej.

Kakor hitro je minil čas dopust v bloku stanovanjske skupnosti ob Malgajevi ulici. Kadar je slabo vreme, prebijajo otroci čas v lepo urejenih prostorih, kadar pa zasije sonce, jim nudi dvorišče pred blokom obilo možnosti za prijetno igro

Jesen na pogrnjeni mizi

Gobov ragù

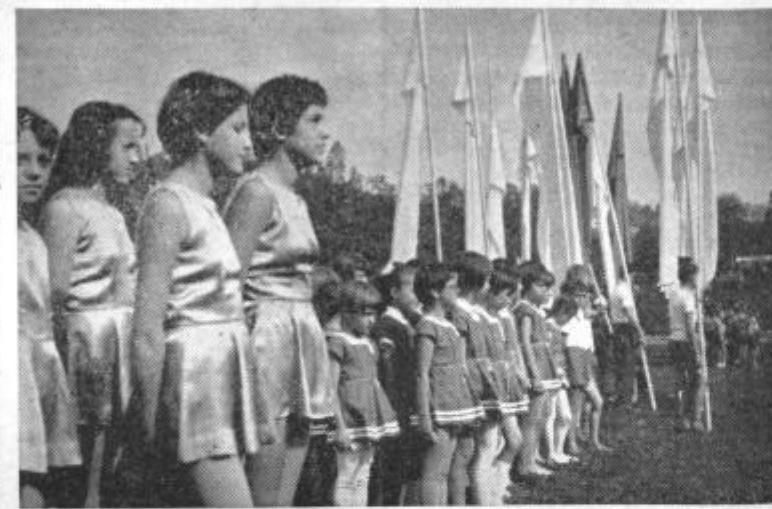
Za to jed, ki je zelo okusna in ni draga, ni treba kupiti dragih gob. Napravimo jo iz lisičk: lisicki očiščimo, zrezemo in dušimo na čebuli, dodamo nekaj na rezance zrezane paprike in na koščke zrezane paradižnika. Posebej kuhamo ali dušimo na večje kose zrezane krompirja, zrezane korenja in (strojčega fižola — vsako zase. Napravimo malo prežeganja, ki smo mu dodali žliko rdeče paprike, pustimo nekaj časa vreti, nato pa dodamo gob in drugo dušeno zelenjavjo ter načekan zeleni petršlj ter še enkrat prevremo. Po okusu dodamo metane.

JAJČEVEC NA ITALIJANSKI NACIN

Jajčevec zrezemo na kocke, zeleno papriko na rezance, paradižnik na debelejše rezance in vse skupaj dušimo v ponvi, kamor smo dali olje, našekljam, enakoj česn in zeleni petršlj

Telesna vzgoja in šport

V Štorah lep športni stadion

Pogled na vrsto najmlajših pripadnikov Štorskega Partizana med slavnostnim zborovanjem

Prvi atletski miting v Štorah

Otvoritev novega stadiiona v Štorah so združili z vrsto športnih tekmovalcev. Največ zanimanja pa je vladalo za nastop atletov in atletin celjskega Kladivarja, pa tudi za nastop okrajne mladinske vrste orodnih telovadcev. Obnova sta lepo uspela in prav gotovo vzbudila pri štorskih mladini veselje bolj aktivnemu in živahnemu športnemu in telesno vzgojnemu udejstvovanju.

Še več takih prireditev

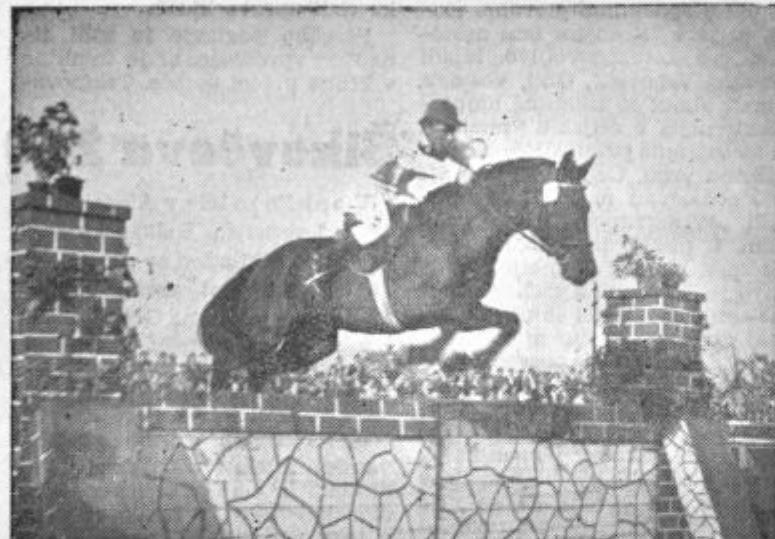
Filister, Adem, Sedef, Bubin...

Do včeraj še tuja in nenašana imena, od danes naprej pa znana imena lepih konj, držnih in muhastih, krotkih in divjih živali, ki so na svojih hrbtih prenašale jezdce in z njimi vred preskakovale čez ovire. Preskačovalo? Da, včasih s prvim korakom, mirno in lepo, drugič spet še po sunku v bok, ali po kratkem povelju: hop, hop... Toda, zgodilo se je tudi to, da živali ni hotela ubogati. Takrat je upognila zadnji nogi in namesto skoka prikazala nič kaj simpatično drsenje po zadnji plati.

Dijiji in penasti so zapuščali borišče. Le počasi so se umirili. In spet je postal njihov korak ponosen, skoraj bahav... Kdo bi jim naj to zameril, saj so se vse oči upirale le vanje.

Tako je bilo v nedeljo popoldne na prostoru celjskega konjeniškega kluba ob Mariborski cesti. Na vrsti je bilo republiško prvenstvo v parkurnem jahanju kategorije »P«.

Na startu so bili zbrani najboljši jahači iz Maribora, Ljubljane in Celja; okoli arena pa več sto ljudi, ki so z velikim zanimanjem sledili turnirju. Zanimanje za to prireditev je bilo razumljivo, saj imamo v Celju le redko-

kaj tak priložnost, da vidimo na startu vse, ki kaj pomenijo. Na drugi strani pa so tudi konjenični turnirji sila redka stvar, vendar pa le enkrat v letu.

V parkurnem jahanju izven kategorije je zmagal konj Sirius z jahačem Ivanom Lovšetom, druga Lila z Vladom Lešnikom, tretji Jaran z Mirom Cvetkom in četrti Sedef z Ivanom Bizjakom iz Celja.

Izreden uspeh pa so člani celjske konjeničkega kluba dosegli v ekipnem ocenjevanju, kjer so zasedli zasluzeno prvo mesto. Za njimi so se uvrstili Mariborčani in jahači iz Ljubljane.

Turnir je uspel. Zato naša čestitka in priznanje prireditelju zeno samo željo, da nam bi jih pripravil še več.

Znašel se je

V bar je prišel starejši možakar. Naročil si je pičačo, v kateri so plavale olive. Namesto, da bi vse skupaj izplil, je najprej polnil olive in jih spravil v drug kožarček, ki ga je prinesel s seboj v žepu. Sele zatem je nagnil kožarček in ga na dušecu izpraznil. Takoj zatem je naročil še en kožarček. Spet je najprej polnil olive, nato pa izplil. To je se nekajkrat ponovil. Ko je bil »polno možakar, pa tudi kožarček z oli-

vami, jo je zibajočih korakov mahnil skozi vrata.

Gost, ki je vse to početje gledal, se je začuden obrnil k natakarju in dejal:

— Kaj takega, tako neumnega, pa še res nisem doživel!

— Neumnega? se je oglasil natakar. — To pa res ni nič neumnega. Žena ga je poslala po kožarcem oliv, on pa se je znašel.

KAJ PA GOSPA MAMA?

Major John Eisenhower (sin sedanega predsednika ZDA) je bil pri očetu osebni adjutant. Nekoč ga je oče poslal k nekemu višjemu častniku, ki je nadzoroval spredu bojne vrste. Po pozdrvu je zdriral:

— Moj oče je dejal, da morate paziti na desni bok fronte!

— Sijajno, je odvrnil oficir, in kaj je rekla gospa mama?

NIKOLI NI V DVOMIH

Ker jih je vedno znova delal, so spravljale pravopisne napake nekega študenta profesorja v zelo slabo voljo. Nejedovljeno mu je zabrušil, da zato sploh ni opravičen. »Kadar boste v dvomih, poglejte vendar v pravopis, saj je to čisto enostavno!«

Student pa je zmedeno odvrnil:

— Ampak, tovariš profesor, jaz nisem nikoli v dvomih.

prag. Prikazala se je drobna punčka. Glavo je imela ovito v umazan povoj. Velike oči, polne solz, so gledale preplašeno. Droben, krhko telo se nosile še bolj krhke nogice. Oblaćena je bila v preveliko, močno zamazano obliko, obutna pa v prevelike pošvedrane čevlje. Začudeno sva se spogledala. Nenadoma so otrokove oči zažarele v veselju, drobno telo je vzdrhtelo v radosti. Poklicala me je po imenu in mi pritekla v naročje — bila je moja mlajša sestrica. Pred letom dni so naju ločili. Svoje mlajše bratce in sestrice so odkrili v sosednjem prostoru še drugi.

Skupaj smo nadaljevali pot in proti večeru smo prišli v taborišče Ilseberg. Taborišče je bilo nekoliko izven mesta na robu gozda v veliki enonadstropni baraki. Nihče nas ni pricakoval. Bilo je pozno in v taborišču so se odpravljali k počitku. Peljali so nas v prostor, kjer so bile matere. Začudeno so nas opazovale s pogradom in ko je kakšna prepozna svojega otroka, se je pognala s pograda s krihom ranjene živali, si prižela otroka na prsa in oba sta dolgo dolgo jokala. S sestrico sva prisla do najine mame in tudi mi smo utopili v solzah bolečino dolgoletne ločitve. Naslednji dan je prisla še druga sestrica. Nekaj dni smo sprejemali vse vtise skozi meglo solza. K solzam sreče pa so se pridružile solze žalovanja za vsemi, ki so ostali za vedno v Osviencimu.

V naslednjih dneh so nas razporedili na delo. Moske v različnih podjetjih v mestu, ženske pa kot hišne pomočnice v hiši vidnih meščanov, kjer so morale streči njihovim objestnim in zajedljivim ženam.

DEBELA SI...

Mlada mamica je gojila tiho željo, da bi še vsaj nekaj let obdržala vitko linijo. Ceprav tega ni nikoli povedala na glas, najmanj pa pred otrokom, je sinek vendarje zaslutil to njeni željo.

Nekoč je prišlo med njima do »nesporazuma«. Sinko si je zasluzil grajo. Mamica ga je pokarala in mu povedala, kaj je prav in kaj ni. Otrok se je čutil »pričadetega«, zato ji je med jokom vrnil:

— Da veš, debela si, debela si.

SAMO Z DVEMA MODELOMA

Med neko razpravo na ljudske univerzi je pogovor nanesel tudi na vprašanje: akademski ali strokovna izobrazba. Mlad zdravnik je bil mnjenja, da se je po izpitu ravno toliko naučil, kot na univerzi. Pa se je poleg njega oglašil mechanik: Gotovo, tovariš zdravnik, saj je v vašem poklicu mnogo laže, kot v našem. Vi imate opravka samo z dvema modeloma.

Vsako glavno, osimoma velemestna klasa ljudi, delomrznjev, ki pridejo kar radi navzkriž s kazenskimi paragrafi in so jim zapornici. Mi jim pravimo barabe, Dnajzani imajo pilharje, v Parizu se spači, v Ameriki pa gangsterji.

Pisma iz Amerike

Vsake sem služil na Češkem pri polku, ki je imel 90% Čehov, ostalo so bili Nemci. Med Nemci pa jih je bilo mnogo s češkim imenom, ki so prišli iz Dunaja in niso znali niti besede češki. Oče, obrnik se je naseli na Dunaju, otroci pa so polagoma pozabili materino jezik. Za vzgojo ni bilo časa, otroci so zrasli na dvorišču v družbi, kakršno so pač našli. In ta ni bila najboljša. Umetno, da jim šola ni dala in so polagoma postali delomrznjevi, pilharji.

Poteli se je že kaj našlo, da človek ni stradal, zima pa je bila koda. Toda človek si mora znati pomagati. V bližini polna dvorana, na katerih so zasedli na Dunaju, otroci so začenjali plesati in hajdi v zapor. Za tri tedne je imel hrano in

stanovanje. Komaj je zapustil zapor, je spet udaril po plinski svetiki, v nadci, da bo preskrbljen za delj časa. Toda sodnik je vedel, s kom ima opraviti in mu je našel spet samo tri tedne, ker je vedel, da gre temu delomrznjevu samo za hrano in stanovanje. Poteli pa je tak pilhar obhodil na trgu vse stojnice in se »najdel«. Popoldne pa je bil nastavljeno kot pomočnik star pilhar. Ta mu je odrezal kos salama in pilhar je odšel, ne da bi kaj plačal. Gospodar je vse to videl in previdno molčal, da se ne bi pilharjem zameril.

Toda, ko je bil pilhar, se je dunnajski gangsterji. Pilhar je deloval, da se preživi v priliku, dočim gangsteri kako boljši, dočim gangster. To je organizirana sila, kateri oblast ne more do živoga. Primer: Bil sem v Parizu. Nabito polna dvorana, večerne toaste. To je zlata jama, sem rekel. In odzvor: Bi bila, če ne bi bilo toliko dajatev. Ko je lastnik poravnal že vse račune, mu neznani človek prispeva pismo naslednje vsebine: »Prisestni futili, v sredo ob deseti uri popoldne 1000 dolarjev v več hišnicu, ki je v Lincoln Ave, kjer Vas bo privokoval primasega tega pisma. Spoznali ga boste po brazgotini na licu.« Kaj naj storiti? Ce se izračuna, mu neznani človek je tako dobro zanimal: brazgotina je bila samo nazivana. Ce pride s kordonom policije, potem ve, da ne bo več dolgo živel. Ce vobče ne prinese denarja, mu razbijajo lokal na drobno. To je ukineti se!

Nek podjetnik se jim ni uklonil. Ko se je hotel zvezeti odpeljati domov, sta v njegov avto vstopila še dva neznačeni človeki in ga prisilili, da je moral peljati izven mesta. Na samem je moral avto ustaviti, nato sta dva izstopila, podjetnika ustrelili, pogurali avto, da je zdvijal brez voznika in se nekje prevrnili. Ce dva dni so našli podjetnika v razbitem avtu.

Vsemu temu se ne čudi. Ce pride v Chicago za delj časa, se ni trebušnik prijaviti. Zato lahko pridejo vsi temni elementi v mesto. Nihče ne ve za njihova bivališča in oni lahko delajo, kar hočejo.

Kaj pa vpliv radija v TV Cowboyje, pištole, streljanje, umore, ubijstva. Za spremembu kriminalnega filmov, ki ti natančno prikazujejo, kako morski kljuke na vrati pobrizgati s fosforom, da se ti bodo ponocni brez lutci svetile, kako se ponareja ključe itd. Ce pa gledaš drama, potem je gotovo glavna vsebina nezvestoba in na koncu piščevje.

Otroci se igrajo najrajši s pištolo. Mladinci pa igrajo radi basebal. Noben film ni mladini prepovedan. Lepo glasba. Dosedaj še nisem našel lokal za lepo glasbo. V enem lokalu igrajo trije Spanci na kitaro same kitarice, v drugem igrajo madžarski cigan same tiške lajne, katere že znamo na pamet, v tretjem lokalu »Kismet«, igra odličen kitarist same turške plesne melodije, spreminja ga bobnar, plečje pa izmenoma štiri plesalke v bekinih in s skromno pokritim oprsjem. Ce vse tele po prizoroma svila, ki nicesar ne zakriva. Ravno tako lahko so oblesenje tudi natakarice, ena lepja od druge.

Tu pravijo: »Vi ste dobri ljudje, tota nekulturni.« Vse pa prav! Toda, če bi moral s kulturo vse zgoraj opisano prevzeti, potem ostanem rajši nekulturni. Moderna kultura je prinesla marsikaj, kar nikakor ni v zvezi s kulturo.

C. Rakuš

Povečali smo oddelok konfekcije -
oglejte si nove jesenske
in zimske novosti, katero ...

V NAJVZEOJI NEBIRI
VRM KUOI

VELEBLAGOVICA
Tjudski magazin
CELJE

Nylon zavesa, novi vzorci damasta
za posteljno perilo

NEMSKI MACEK IN ITALIJANI

Bilo je pomlad 1944. leta v Ilseburgu. Interniranci in ujetnikom vseh evropskih narodnosti so se pridružili še Italijani. Pravili so jim Badoglijevi, po njihovem marsalu, ki je podpisal kapitulacijo Italije. Interniranci in ujetniki smo jim pravili zavezni. Vedno smo jih dražili zaradi nekdanjega zavezništva s Hitlerjem. Prvi sem se srečal z njimi na vrtu nekdanjega hotela, ki so ga tisto leto spremenili v porodnišnico za evakuirane porodnice iz Porenja.

Nemci so približno takšni jezikovni talenti kot Italijani. Nihče med njimi ni znal italijansko, med Italijani pa nihče nemško. Slednji pa so se le naučili »evropskega jezika« ujetnikov in internirancev, v katerem so se vse zasužnjene narodnosti Evrope med seboj sporazumevale in si posredovalo sovražna čustva do Hitlerja, Nemcev in mizernega življenja v taboriščih. Jezik je bil silno enostaven, mogoče bi se ga lahko naučili tudi Nemci, saj ga je vpeljal in širil po Evropi njihov Hitler. Besedni zaklad je bil omejen na nekaj nemških popačenk. Govor pa smo podkrepili z živahno mimiko obrazra, gibi rok, nog in celega telesa. To je bilo namesto slovnicne in sintakte.

Italijane je pripeljal njihov stražar in jih izročil upravnemu porodnišnici. Ta me je poklical in postavil za njihovega tolmača, kljub temu, da sem mu zatrjeval, da ne razumem niti besedice italijanskega jezika. Vsak je dobil svoje orodje in odšli smo na vrt. Bil je čudovit pomladanski dan. Narava se je ravnino prebujala. Drevje je že pognalo prvo nežno zelenilo in tudi marjetice so že kukale iz trave. Narava pa ni nicesar ponujala našim želodcem. Lotili smo se lopatjanja in že so se oglašili Italijani, ki so verjetno znanje novega jezika že večkrat preizkusili. Prvo vprašanje se je glasilo: »Kamerado, du teedesko, dojč!« Razumel sem in odkimal. Tako so se sprostili in že smo bili prijatelji. Eden me je celo potrepljal po ramu in ponavljal: »Du bone, bone, niks dojč!«

Ze zaradi praznih želodcev nismo mogli biti navdušeni nad našim delom. Hitro smo se domenili. Eden je odšel na stražo na pot, ki je vodila proti upravnemu poslopju, ostali pa smo posedli na svoje orodje, in pogovor je tekel dalje. Ko se je stražar vrnil, smo pričeli z delom, vedeli smo, da prihaja upravnik na kontrolo. Pogovarjali smo se o vsem mogočem. Povedali so mi od kod so: nekaj jih je bilo s Sicilije, majhni, črni, najbolj glasni; drugi pa iz Rima, Milana, Benetk in še nekaterih mest. Največ smo govorili o jedalcu in naših praznih želodcih. Nenadoma pa se prikaže naš stražar, ves vznemirjen. Skočili smo po konci in se lotili dela. »Stražar nas je pomiril z besedami: »Niks šef,« zraven pa je še pomahal z roko, češ naj le mirno sedimo. Ostalim je pričel nekaj hitro in živahno razlagati, jaz seveda nisem nicesar razumel. Ko je končal, je prišel k meni največji, tisti, ki je najbolj govoril »evropski jezik« in mi dejal: »Du dajm šef haben mijau mijau.« Prišmal sem, saj sem se spomnil na velikega mačka, ki se je vedno malo okrog upravnega poslopa. Italijan je nadaljeval: »Du bringen mijau mijau, ih geben cigaretten.«

NENAVADNA KAKTEJA

Kakteja na sliki je s svojo velikostjo in velikim številom cvetja za naše območje (Zgornja Savinjska dolina) prava redkost. Rastlina je stara devet let, visoka pa 180, široka pa 175 cm. Letos je imela kar 145 cvetov. Bili so veliki in rumeni.

To zanimivost so si v času cvetenja ljudje hodili ogledovati od blizu in daleč. Kakje goji kolar Sedovnik iz Mozirja.

PRI MATERAH

Sredi februarja 1944. leta so nas odpoklicali z dela in vrnili smo se v taborišče. Povedali so nam, da nas bodo naslednji dan poslali k materam, ki so jih premestili iz Oswiecima (Aušvicia) v taborišče Ilseburg ob severnem vznožju gorovja Harz.

Zapustili smo taborišče Seligengarten in odpeljali smo se v Nürnberg. Vlak je zapeljal na postajo, v mestu pa so se oglašile sirene in naznali prihod zavezniških bombnikov. Prestopili smo na drug vlak in v nekaj minutah smo se odpeljali. Vlak smo zapustili v Bambergu, kjer so nas odpeljali v neko taborišče sredi mesta.

V nekakšni čakalnici smo posledi po klopeh, molče strmelji predse in čakali. Prostor je imel dvoje vrat. Skozi ena smo vstopili mi, v druga pa sem slučajno strmel. Za njimi je bilo slišati otroški jok. Vrata so se pričela n